

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCI.

ABONAMENTUL:

Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 250.

Pentru România 15 lei pe an.

INSERTIUNILE:

să socotesc după tarifa, cu prețurile

cele mai moderate.

Abonamentele și inserțiunile să plătesc totdeauna înainte.

Tipografiile românești.

Date istorice despre tipărirea cărților românești.

După-ce astăzi nu numai tipărim cărți românești ci avem și tipografiile noastre cu tipografiști talentați și harnici, credem că nu-i de prisos a cunoaște cât mai bine cum stăteau românii în privința industriei tipografice cu sute de ani mai înainte, cum stăm astăzi și ce ar trebui să facem și întreprindem pentru ca să ne întărim din ce în ce mai tare în privința aceasta și să ne ajutăm reciproc încunjurând a mai tipări vorbele noastre în tipografiile străinilor până când le avem pe ale noastre.

Din gramatica lui Radu Tempea tipărită la anul 1797 cetim în prefață următoarele date istorice privitoare la tipărirea cărților românești:

»Târziu după aceea am avut norocire de unii înțelepți oameni spre fericirea noastră râvnitori care au început a deștepta limba românească, măcar-că de nu cu măestria gramaticii, încă tot cu întoarcerea oareși căror cărți bisericești în limba noastră. După cum am putut afla până acum cel mai vechi a fost *Genadie* Metropolitul românesc al principatului Ardealului, care la anul 1580 a tipărit în limba românească întâiu în Brașov căzani. După aceea mai găsim cărțile lui Moisi prorocul, facerea Apoc. și alt. la anul 1583 în Orăștie. La anul 1675 prin sobornicească poruncă a Savei Metropolitului românesc al Pr. Ard. s'a poruncit preoților a înceta de a mai sluji sfintele taine în limbă străină *slovenească*, ci în limba părintească românească. Indată după aceea Molitvelnicul și Ciaslovul s'a tipărit românește. Iară la anul 1651 în zilele lui Simeon Stefan Metropolitul românesc al Pr. Ard. s'a tipărit Psaltirea de pe jidovește pe românește în Bălgrad. La anul

1642 s'a tipărit Căzării la Govora. La anul 1652, Pravila în Târgoviște. La an. 1668, în Târgoviște Biblia românească Iară cea mai mare parte a cărților bisericești s'au tălmăcit de Damaschin Episcopul Râmnicului la anul 1730 cu stil și graiu foarte luminat, dar' amestecate cu multe cuvinte slovănești punând vreme în loc de timp, slugă în loc de serv, pricină, în loc de cauză, și altele.

Urmând dar' după stilul acesta și vestitul Cesarie Episcopul Râmnicului și următorii lui Filaret în întoarcerea celor douăsprezece Minee s'au obicnuit până în zia de astăzi atât în toate cărțile bisericești cât și în vorba noastră de obște a să întrebuița.

...mai urmează ceva despre curățirea limbei, apoi măcar-că Parimieriul românesc tipărit în Moldova la anul dela zidirea lumii 7191 și viața sfinților Apostoli, iar în Moldova la an. dela Chr. 1682 de Dosotheiu Metropolitul Moldovii; mai mult sunt întocmite întru asemănarea originalului limbei noastre, decât celelalte cărți bisericești, cum au urmat și dumnealui Ienache Văcărescul aceia cu observațiile gramaticești.

Domnul Ioan Molnar docttor și profesor de tămăduirea luminii ochilor, în cartea sa de economia stupilor, și în gramatica nemțască-românească, iar mai vârtos dintru a sa retorică ce cât de curând va eși din tipariu, și C. Păr. Samuil Clain dela Sadu cu deslușirea Bibliei românești, cu Teologia Moralicească, cu Ius Naturae cu gramatica Daco-Română: în Viena. Sunt aceia cari au adus, și aduc acuma roade și mlădițe limbii românești; curățind prin multele cărți care le-au dat și le dau la lumină, toată neghina ce cuprinsese limba noastră, silindu-se și de acum înainte din cât va fi cu puțință a o apropia de originalul ei. Inșă așa că și cărțile bisericești bine să le înțelegem. Dzeu după dreptatea sa să-i întărească, spre a putea aduce și Lexiconul românesc, care l'au început (cu multă strădanie) la deplină săvârșire, din ale căror isvoară mult m'am adăpat și eu întru alcătuirea măestriei grăirii românești.

În timpurile vechi aveam dela un timp anumit, dela 1586 în Brașov în 1583 în Orăștie cărți tipărite în românește, pe când în țara Românească și Moldova au început a să ridica tipografiile pe la anul 1636. (Va urma).

Albinăria (apicultura).

Diaria albinelor, și cauzele din care provine.

Diaria, sau boala de stomac a albinelor, este cea mai urâtă, și periculoasă boală a lor în timpul ernei, și de care nu pot scăpa cu viață, decât numai când au căpătat-o în apropierea primăverii.

Sunt mai multe cauze din care să bolnăvesc albinele de stomac, însă cele mai cunoscute sunt:

1. Transporturile stupilor dintr'un loc în altul, după ce s'au pus frigul; 2. din prea multe deranjeri făcute în stup iarna cum găsesc unii de cuviință (bine înțeles că numai începători) sub cuvânt ca să vadă mai în toate zilele câtă miere au ba răspândesc albinele într'atât ca să vadă și pe regină ori de câte ori umblă în stup; 3. hrănirea celor slabi cu sirop de zahăr, sau cu miere subțiată cu apă, cum fac unii crezând că aduc economii oprind mierea bună și 4. mierea de rea calitate.

Albinele au obiceiul, că la ori-ce mișcare făcută în stup pentru diferite lucrări fie în timpul verii, sau al ernei, crezând că omul le fură avutul, sau că le isgonește din casa lor, își vără tompele în celule, și trag miere până și umplu stomacul și gușea. — Tot asemenea să întâmplă și când să transporte stupii.

Vara, de îndată ce s'au aranjat tot la locul lor, albinele după-ce să liniștesc, depun din nou în faguri toată mierea luată. — Însă iarna deosebit că să pierd multe albine la ori-ce deranjare, căci căzând pe fundul stupului, sau înprăștiindu-se pe faguri, amorțesc pe acolo din cauza frigului și mor, nici cele rămase nu pot fi mult timp sănătoase, pentru-că mierea cu care s'au îndopat peste măsură, ele nu o mai pot depune iară în faguri ca vara, și ținând-o în stomac să bolnăvesc, (atunci de ar fi cald, și ele libere, ar sbura, s'ar deșerta, și leacul ar fi gata) și ne voind a'și depune murdăriile în stup (căci să știe că albinele țin foarte mult la curățenia stupului, și că murdăriile și le lapadă numai din sbor, sufăr, și din zi în zi mai mult rău le face, până în cele din urmă ne mai putând suferi, sunt nevoite să-și lapede pe faguri toată cloicală

din stomac. — Albinele hrănite cu sirop sau cu miere subțiată cu apă în timpul ernei, chiar de nu ar fi deranjate câtuși de puțin, ele tot să bolnăvesc de stomac, și iată cum: mierea naturală din faguri fiind de bună calitate, albinele mănâncă câte foarte puțină și sunt îndestulate; dându-le sirop, sau miere subțiată, nu le îndestulează mâncând puțin, de aceea mănă mult, și în urmă o pățesc tot ca și cele, sdruncinate, sau mutate.

Mierea de rea calitate pentru albine în timpul ernei, este cea din flori de rapiță, și din flori de primăvară de păduri, căci aceea ori să zaharisește ori să acrește; deci la stupăritul rațional este foarte ușor a să extrage la timpul ei aceea miere prin ajutorul mașinei centrifuge, iar' pentru iarnă să se lase albinelor miere numai din timpul verei fiind cea mai bună.

Stupul cu albinele bolnave de stomac, să cunoaște cum l'am deschide, căci în loc să primim un miros plăcut (o aromă de miere, ceară, propolis etc. combinate) ne isbește un miros acru, și foarte neplăcute; de căutăm înăuntru, găsim faguri de pe lângă albine, și chiar cei pe care stau ele plini de pete și de murdării negre; culoarea albinelor devine la toate neagră umedă, și ele nu mai au vioiciunea de mai nainte. — Când sunt ajunse într'un grad mai mare, sau cum am zice când boala s'a învechit, nu mai pot sbârni de cât foarte încet, și nu mai pot sbura.

Intr'alt număr al acestei reviste să vor arăta îngrijirile și ajutoarele ce putem da albinelor bolnave de diarie.

Ilie Dumitrana,

apicultorul celei mai mari stupării
raționale din Oltenia (România).

R Ă S P U N S dlui I. R. din R.

La întrebarea ce a-ți făcut în nrul 50—52 al revistei »Bunul Econom«, Vă comunic următoarele:

Ce privește coșnița cu 4 etage sau coșnița Dlui inv. de stupărit Abend A. am putea zice fără îndoială, că aceasta coșniță e bună numai pentru ținuturi de acelea, unde albinele au pășune bună, ca acațu, teiu, sau dacă în apropiere sunt tăieturi de păduri priinciosă de a produce flori plăcute albinelor.

Coșnița Liebner e egală cu coșnița regnicolară. Diferința e numai în cadru.

Cosnița regnicolară are 3 rânduri de cadre, până când coșnița Liebner numai două rânduri. În coșnița regnicolară desp. de clocit e din două rânduri de cadre și cel de miere numai duint'r'un rând.

În coșnița Liebner desp. de clocit e egal cu desp. de miere. Dl Liebner, marele proprietariu din Kakucs, în tâu s'a ocupat cu stupăritul în coșniți regnicolare, avea totdeauna 4—700 de stupi. Mai târziu marele stupar fără ca să schimbe coșnițele, a schimbat numai cadru după floarea și clima ținutului său, așa că a făcut cadre mai mari, încât închep numai două rânduri de cadre, întră care a așezat scândurile cu grathia lui Hannemann. Aceasta schimbare a făcut'o din următoarele motive:

1. Liebner locuește într'un ținut năsipos, unde fără îndoială numai floarea acațului e pășunea albinelor. Deci la el cărătura nu ține mai mult de 15—18 zile până când la noi e drept, că puținel-puținel, dar' începând de primăvara până toamna albinele încontinuu au de lucru. Dacă aceasta e adevărat, apoi noi (Ardelenii) trebuie să ne acomodăm cu coșnița floarei noastre.

2. Pentru Liebner a fost prea mic desp. de miere din coșnița regnicolară în proporție cu timpul scurt dar' bogat a cărăturai de miere. El până când își cultivă stupii în coșnița regnicolară, avea mai puțin venit ca azi, deoarece micul despărțământ de miere al coșniței regnicolară în 4—5 zile să umplea și așa albinele nu mai aveau unde pune mierea, timp nu avea să perundeze 6—700 de stupi în 10—15 zile, pentru a scoate miere și a pune iară cadrele înapoi. *Sistemul lui Liebner e foarte simplu și avantajos pentru acei stupari cari locuesc în asemenea ținuturi ca el, în scurt timp pășune bună.* Când să apropie timpul înfloririi floarea acațului, Liebner desp. de clocit îl mută în desp. de miere cu matcă cu tot. Despărțământul de clocit în timpul cât ține căratul, devine desp. de miere.

Prin aceasta el ajunge la următorul rezultat:

Stupul nu roește, deoarece matca e în despărțământul de miere (din sus de grathie).

Neroind, albinele fiind multe, folosesc timpul scurt al cărătorei așa, încât în toată coșnița, după trecerea floarei acațului au 12—18 kg. de miere în despărțământul de jos, iar cel de sus încă să umple precum ies și puii din casulele de faguri. După trecerea floarei acațului la o săptămână Liebner scoate mierea dela toți și îi și pregătește pentru iernat. Într'acestea stă tot sistemul lui Liebner.

Puțin lucru și ușor, însă floarea aceea care o are el nu o avem noi.

Pentru noi e mai bună deci coșnița regnicolară cu 3 etage, pentru-că nouă ne trebuie albine multe (în cele două etage a despărțământului de clocit, pentru-ca să ne umplă despărțământul mic de miere, și dacă să umple îl putem goli și scoate mierea și așeza cadrele iară înapoi, pentru-că noi nu suntem legați de timp așa, ca stuparii de pe șes.

Prin aceasta nu vreau să zic ca să nu folosiți și alte coșniți, deoare-ce numai prin experiență își poate stuparul afla coșnița corespunzătoare, însă mai înainte de toate zic, că stuparul să vie în curat cu floarea ținutului său, să nu uite că fără flori nu sunt săptămâni de miere.

N. Voina, inv.

RĂSPUNS

domnului preot OCTAVIAN BUDE.

Am citit și recitit cu cea mai posibilă luare aminte cele scrise de dl preot Octavian Bude, în prețuita foaie »Bunul Econom«, sub titula »O lămuire«.

Confratele Bude prin scrisesele sale arată, că e om care poartă în peptul său un deosebit interes pentru luminarea și pentru înaintarea poporului nostru în cele economice. Totuș eu nu primesc cele scrise de domniasa din cauză, că cele mai esențiale din acelea sunt în completă contradicere cu părerile pe cari eu le am n genere, despre țărării noastre economi, despre scăderile și neajunsurile economice de cari sunt și între ei, și despre cauzele acelor scăderi.

Confratele Bude scriind, între altele exprimă gravile afirmațiuni, după cari:

Țăranul român nu știe produce și valoriza bucatele, nu samănă grâul cu mașina, nu știe crește vite și de aceea apoi e incapabil a crea însoțiri pentru asigurarea vitelor. Pe aceste grave afirmații ale sale confratele Bude gândes-te a-le propti din destul cu provocarea la cei ce au pri-lejul a trăi între țărani români, — cu generalizarea cazului, că un țaran de ai nostri, din 2 jugăre de pământ luate în arândă, 1 jugăr a lăsat ogor, și că un alt țaran care a luat dela însuș confratele Bude două jugăre de pământ în parte, n'a vrut să samene grâul cu mașina de sămănat, — și în fine cu versul:

»Și bietul Român săracul
Tot îndărăt dă ca racul».

Nu pentru-ca să combat sămănatul grâului cu mașina ci pentru-ca să arăt adevărul curat zic, că mașina cu care să seamănă grâul, pe lângă aceea că chiar și pentu 7—8 economi e relativ prea scumpă, — e grea de purtat și e prea puțin spornică, deoarece pentru purtarea ei, precum să știe, să recer 4 hoi buni și deoarece într'o zi nu poți sămăna cu ea mai mult de 5—6 jugăre, pe când cu mâna ușor poți sămăna 8—10 jugăre de pământ. Din cauza asta, o mașină de sămănat grâul de cum un sat întreg sau o parte de sat, dar' nici chiar 10—15 economi de rând nu o pot folosi fără expunerea de a să întârzia cu sămănatul și prin urmare de a păgubi din rodul în nădejdea căruia seamănă, neasămănat mai mult decât păgubesc din grâul de sămăntă pe cari-l samănă cu mâna. Asta, dară nu nepriceperea în cele economice e cauza, că în genere economii de rând, fără deosebire de naționalitate, nu prea cumpără și prin urmare nu prea folosesc mașini de cele cu cari să samănă grâul.

Țăranului român, despre care confratele Bude zice, că din două jugăre de pământ 1 jugăr a lăsat ogor, numai așa îi atribui nepricepere în cele economice, dacă în jugărul de pământ pe care l'a lăsat ogor ar fi putut sămăna și s'ar fi și făcut apoi cât de cât macar mazăroi sau trifoi, cari precum asemenea să știe, aduc dobândă îndoită întrucât ofer economului nutreț prețios pentru vite și tot-

deodată îngrășe pământul, dându-i trecuincioasele materii nutritoare. Dacă numitul țaran a lăsat ogor jugărul de pământ despre care e vorba din cauză, că în acel jugăr trifoiul sau mazăroiul nu s'ar fi făcut, sau din cauză că neavând gunoi nu l'a putut gunoi, — atunci eu nu reprob ci din contră, cu totdeadinsul aprob purcederea economică a respectivului țaran, fiindcă știu precum în genere să știu, că pământul în care nu să face mazăroi și trifoi, și care din anumite cauze nu să poate gunoi, numai lăsându-l ogor să îmbunătățește încâtva.

Admit posibilitatea de a fi țărani români cari lasă pământul ogor, deși ar putea și ar și trebui ca în propriul lor interes să nu-l lașe, — admit și aceea, că sâmnatul grâului cu mașina, la timp potrivit, e lucru mai cu dobândă decât sâmnatul cu mâna, dară nu primesc de loc concluzia confratelui Bude, după care concluzie Români în genere sunt slabi economi din cauză că nu sâmnă grâul cu mașina și din cauză că lasă ogor. Eu știu, știe fiecine și știe și confratele Bude, că conlocuitorii economi de altă naționalitate încă sâmnă grâul mai mult cu mâna decât cu mașina, și ei iară lasă ogor, în proporția în care lasă Români economi. Zică confratele Bude și despre aceia că sunt slabi economi. — Eu asta nu o zic ci dau expresiune firmei mele convingeri și adevărului în genere cunoscut, după care:

Intre asemenea înprejurări Romântul ca econom nu e îndărătul, ci e pe o asemenea treaptă cu conlocuitorii economi de altă naționalitate. Ca exemplu și dovadă în astă privință amintesc faptul, că:

Ungurii economi din Jeledinț, Șvabii din Batiz și Sașii din Apold nu cultivă pământul mai la timp și mai rațional decât Români economi cari îi impresoară, și nu produc bucate sau nutrețuri nici mai multe nici mai bune decum sunt acelea pe cari pe un asemenea teritor de pământ le produc pe ale lor pământuri aceiași Români.

Ceea-ce e în privința cultivărei pământului și în a producerei bucatelor, e între analoage condiții și în privința prășirei și creșterei vitelor, ceea-ce cu deplină eclatanță arată asemenea faptul, că Ungurul sau Sasul și Șvabul lo-

cuitor în ținutul în care locuște Românul, — nu are în genere vorbind, vite nici mai de soi nici mai bine grijite decum sunt ale Românului econom. Adevărul sau adevărurile acestea să pot spune cu drept cuvânt despre toți Români economi, fără deosebire că locuiesc, sau nu locuiesc printre economi de altă naționalitate, și adevărurile acestea de sine să arată celor ce cu recerută pricepere, nepreocupăți și fără gândiri și simțiri optimiste sau pesimiste își iau osteneala de a le căuta.

Cazuri excepționale, cari îi arată pe Români inferior străinilor în privința purtării economiei, de bună samă că sunt, — dară acelea sunt așa de rari și de sporadice încât nu îndreptătesc pe nime să concludă zicând, că Români în genere sunt slabi economi. Repetând zic încă odată și susțin sus și tare, că Românul, întru asemenea sau analoage împrejurări, în cele economice nu i întrecut de străini sau de economi de altă naționalitate.

Să naște întrebarea, că de ce dară Români sunt mai săraci decât Ungurii și Sașii —? Răspund:

Sunt mai săraci nu pentru-că ar fi economi mai slabi ci pentru-că Români au fost și sunt și acuma lipsiți de condițiunile cari au fost, sunt, și vor fi de inomisă trebuință la crearea acelei generale bune stări materiale, pe care o au Ungurii și Sașii. Sapienti satis.

Vorbind despre valorizarea în genere a bucatelor îmi exprim părerea, că aceea valorizare prin vinderea bucatelor cu preț cât să poate mai urcat e un lucru care de loc nu atârnă dela hărnicia și voința economului, fie economul mic sau mare și de ori ce naționalitate, ce atârnă — până acuma — absolut dela cei înzestrați cu puțința de a deschide ori închide exportul și importul de bucate. De aceea zic, că dacă bucatele Românului sau neromânului econom nu au preț sau nu să valorisează după cuviință pentru aceea nu Românul econom e de vină, ci devină sunt cei ce nu vreau sau nu știu să reguleze importul și exportul de bucate, și nu vreau sau nu știu să stavilească operațiunile speculative ale bursei de bucate amăsurat intereselor tuturor locuitorilor țării, prin urmare și intereselor producătorilor de bucate sau economilor de pământ, Români ori neromâni.

Cu privire la afirmația confratelui Bude, după care :

Românii nu au însoțiri pentru asigurare vitelor din cauză, că Românii neștiind crește — nu au vite, observând constat, că :

Românii economi, atât în privința cantitativă sau numerică cât și în cea calitativă au vitele ce să recer spre crearea însoțirilor pentru asigurarea vitelor. Dacă Românii totuși nu au asemenea înțotiri, vina pentru aceea nu o poartă massa economilor români, ci o poartă cărturarii români, de oare-ce după dreptate și rațiune judecând pornirea inițiativei în ceea-ce privește crearea însoțirilor de ori-ce natură, prin urmare și a însoțirilor pentru asigurarea vitelor, — nu cade în sarcina economilor români de rând, ci cade în cea a cărturarilor români. Sigur că inițiativa pentru crearea însoțirilor de ori-ce natură în ținuturile săsești nu au făcut o Sașii economi de rând ca cutare Hans și Michel, — ci au făcut-o Sași inteligenți, inzestrați cu recerută învățatură și cu temeinică pricepere în cele economice; sigur că asemenea Sași inteligenți, spre crearea însoțirilor aflătoare în sânul poporului lor nu s'au mărginit la scrierea de frumoși articoli privitori la înființarea respectivelor însoțiri, — ci spre ajungerea țintei propuse, mergând în mijlocul poporului săsesc ia spus aceluia cu graiu viu folosul însoțirilor pe a căror creare au avut-o în vedere. Facăsa și la noi așa, dar' nu să mărginească lucrul la sfaturi și îndrumări date în și prin articolii de foi. Facăsa așa în toate părțile locuite de Români, căci atunci și la noi s'ar naște însoțirile trebuincioase cari înflorind și întărindu-se, vor revârsa binefacerile lor peste toți Românii. Pentru facerea sau ducerea la îndeplinire a acestui lucru mareț, nobil, salutar și sfânt am avea la îndemână toate condițiile necesare afară de una singură dară hotărâtoare, care acuma ne lipsește și din nefericire poate-că ne va mai lipsi încă multă vreme. Acea condiție, după modesta mea părere ar fi, ca :

Inteligența română sau cărturarii români punând la o parte ura, pizma și invidia, cum și grandomania și fudulia, — cari patimi urâte, compromițătoare și degradatoare în rândurile cărturarilor nostri bântue în măsură mai mare decât în rândurile conlocuitorilor cărturari de alt neam, —

să se umerească și așa apoi în deplină concordie și iubire și înțelegere frățască să caute modul înființării însoțirilor sau tovărășiilor trebuincioase în sinul poporului nostru, cari însoțiri sau tovărășii sigur că ar fericii din neam în neam nu numai pe poporul nostru de rând, ci ar fericii asemenea din neam în neam și pe cărturarii noștri, — și pe lângă aceea peste veacuri multe ar vesti binemeritata laudă a acelor cărturari ai noștri, cari de gândiri și de simțiri nobile fiind cuprinși și conduși, ar iniția și deplini înființarea fericitoarelor însoțiri sau tovărășii.

Am scris acestea spre stabilirea curatului adevăr.

Simeria, în 25 Ianuarie n. 1907.

Manasie Iar,
preot și econom.

Aviz și învitare la abonament.

Cu 1 Ianuarie st. v. am deschis nou abonament la revista noastră „Bunul Econom” cu prețul de

*5 cor. pe an — 2 cor. 50 fl. pe jumătate an,
pentru România și străinătate 15 lei pe an.*

Domnii abonați vechi sunt rugați a-și renoi abonamentul. La trimiterea banilor să se scrie și numărul de pe fașia sub care Vă vine foaia. — Iar cei noi sunt rugați ca să-și scrie corect și legibil: numele, comuna, posta ultimă și comitatul, — fiind mai sigură expedarea.

Ne ținem de datorință a aduce la cunoștința onoraților cetitori, că revista „Bunul Econom” de aici înainte numai aceloră să va trimite, cari vor solvi abonamentul înainte cel puțin pe o jumătate de an.

Cei ce primesc și acest număr, fără de a fi trimis abonamentul, dacă nu-l retrimit la administrație — să considere de abonați și li să va expeda revista și mai departe.

Abonamentele să se trimită de-adreptul la

Administrația

„BUNUL ECONOM”
Orăștie (Szászváros).

Știri de tot felul.

Direcțiunea institutului „Crișana“ din Brad a votat pentru ridicarea gimnaziului român de-acolo suma de 50.000 coroane. Frumoasă pildă, de a o urma și celelalte bănci românești dela noi, ca cu atât mai curând să se poată aprinde făclia, dela care să se lumineze poporul nostru românesc.

Darul Regelui Carol. Dl Dr. Istrati, inspectorul general al expoziției din București, a primit un trumos cadou dela M. Sa Regele Carol. E un ciasornic de masă, în aur și email, cu portretul Regelui și al Reginei, foarte bine executate și cu coroana regală, în colori naționale pe cristal. E o lucrare foarte frumoasă și artistică.

»**Gazeta Transilvaniei**« din Brașov a intrat în anul al 70-lea de existență. Ii dorim încă mulți ani.

Petrecere cu joc aranjază Societatea de lectură a femeilor române din Turda și jur în 10 Febr. st. n. în sala cea mare dela hotelul »Europa« din Turda. Inceputul la 8 oare seara. Venitul curat e destinat fondului societății. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane. De familie de trei membrii: 4 coroane. Dela 3 membrii în sus: 6 coroane. Suprasolvirile să primesc cu mulțămită și sunt a să trimitte pe adresa Doamnei casiere Augusta Dr. Moldovan.

Grevă. Culegătorii tipografi din Sibiu — atară de cei dela »Tip. Arch.« — s'au pus în grevă, din care cauză Luni și Marți nu au apărut foile nemțești. »Foaia Poporului« sigur nu va putea apare în săptămâna asta, de asemenea și »Luceafărul« nr. 2 va apare cu ceva întârziere.

Târg de tauri în Lugoj Reuniunea economică a com. Caraș Severin arangiară la 7 Februarie n. 9 ore a. m. pe locul târgului de vite din Lugoj târg de tauri. Scopul e pe de-o parte a da ocaziune economilor de vite a'și vinde taurii, pe de altă parte a da prilej comunelor să'și cumpere tauri buni. Statul anticipează comunelor lip-site prețurile de cumpărare.

Oameni înghețați. Pe la începutul luni trecute păstorul Kis István a plecat cu soția și feciorașul său de

16 ani la un proprietar din Érsekvadkert (Ungaria), la care voiau să între în slujbă. Afară de hozatele ce le ducea un car, ei și-au mânat și cei 6 porci, ce-i aveau.

Pe drum s'au oprit lângă o fântână, ca să se odihnească. Au priponit porcii și s'au pus jos. Să vede, că oboșiți și amorțiți de frig, au adormit. Somnul însă le-a fost somnul cel de moarte, căci bătrânii au înghețat și nu s'au mai deșteptat. Singur feciorașul s'a deșteptat într'un târziu, că îl boțea un porc. Spre spaima lui văzu, că părinții săi sunt morți și că porcii începuseră a mânca pe mumă-sa. Hainele ei erau rupte și nasul și urechile mâncate. Deși pe jumătate înghețat, să duse cu greu în sat, de unde veniră doi gendarmi de i-au dus în sat, să-i îngroape. »F P«.

Catastrofă teribilă. În minele Reden din Alsația s'a întâmplat Luni explozie înfiorătoare, în urma căreia s'au dărâmat părțile minei și au îngropat de vii vre-o 300 băieși până acum au fost scoși din surpături 125 morți. Numărul grav răniților e enorm.

Băncile noastre au împreună capital și fonduri în suma de ca. 20 milioane coroane. Profitul curat pe anul 1905 a fost de 2 milioane 285 mii 303 coroane.

Promovarea spiritului de cruțare. Pentru a deștepta și promova în mijlocul tinerimii școlare spiritul de cruțare Cassa de păstrare comunală din Kgl. Weinbergen lângă Praga a fost luat încă în vara trecută hotărîrea, de a dona din mijloacele sale proprii fiecărui elev, care să înscrie la începutul anului școlar 1906/7 în clasa primă a școlii elementare din acel oraș, câte un libel de depozit despre câte 1 coroană la 1 Decembre anul trecut cu ocaziunea liberării atestatelor școlare asupra cuartalului prim, s'au împărțit astfel de libele de depozit la 1000 de elevi. Scopul urmărit este de a îndemna pe copii, părinții, rudeniile și cunoscuții acestora de a augmenta depozitul original, care împreună cu banii cruțați ulterior să pot ridica dela cassa de păstrare numai după-ce elevii au ajuns la vârsta când nu mai sunt obligați a umbla la o școală.

Vapoul unghuresc »Kelet« rătăcise pe mare, și era ca pierdut. După șase zile de rătăcire a sosit în portul

din Burgas, în stare foarte deranjată, pentru-că isprăvinduse cărbunii, a ars tot ce a fost de lemn în saloanele de cl. I. și II. În persoane nu s'a întâmplat nici o pierdere.

Om sălbatec. Cetim în »T. R.« că în apropierea orașului Sătmar a fost descoperit într'o peșteră un om sălbatec, care de 25 de ani nu s'a mai arătat între oameni, ci a trăit aci, nutrindu-să cu ierburi și cu mere pădurețe. Abia mai știe să vorbească. Să numește Ioan Lăboț.

Groznică explozie la Craiova. La școala de meserii din Craiova a explodat un cazan plin cu gazele comprimate. Doi elevi, Florian și Frunzescu, au rămas morți, trei au fost gav răniți.

O demonstrație de studenți. Zilele trecute a fost deschis în Sofia, capitala Bulgariei, teatrul național-bulgar. Cu acest prilej o mulțime de studenți socialiști dela universitate au făcut mari demonstrații, îndreptate și împotriva principelui Ferdinand. Universitatea e închisă pe 6 luni.

Bombă în palatul din Belgrad. În odaia de toaletă a prințului moștenitor sârbesc a explodat o bombă, distrugând mobilierul. Nimerea n'a fost rănit.

Știința medicilor a înaintat în mod necrezut în deceniile din urmă. Așa spre pildă azi, eminenta și vechea medicină de casă, uleiul din ficat de știucă să poate căpăta într'o formă de tot nouă, în care nu numai este scutit de gustul și mirosul neplăcut ci necondiționat îl predă într'o stare ușor de mistuit prin care puterea efectului său crește. Aceasta este »Emulziunea lui Scott«, care să vinde în toate farmaciile.

Nenorocire ingrozitoare s'a întâmplat în topitoarea de oțel din Pittsburg (America). În urma unei explozii au ars în fer topit 27 de muncitori, iar' 7 au suferit arsuri grave. Intre lucrătorii nenorociți sigur vor fi și de cei duși dela noi din Ungaria.

Nu există mijloc mai bun de a-ți câștiga sănătatea, decât crucea dublă electromagnetică R. B. nr. 86967 și sute de oameni își mulțumesc recâștigata sănătate și dorul de viață dlui Albert Müller în Budapesta V. Vadász u.

42/G. ceea-ce dovedesc și următoarele două scrisori de recunoștință. I. D-lui A. Müller în Budapesta. De oare-ce crucea electro magnetică R. B. nr. 86967 mi-a ajutat foarte mult și cu succes în contra astmei și a reumatismului, nu pot trece cu vederea să nu-ți exprim cea mai sinceră mulțămită și să recomand acest leac tuturor ecelora cu căldură. Cu stimă Iovram Kovacevici, Dolu-Tuzla. II D-lui A. Müller Budapesta. Fiica mea a purtat crucea electro-magnetică R. B. nr. 86967 contra bătăii de inimă și s'a însănătoșat, pentru aceea îți mulțămesc din inimă. Stimător Ioan Leidl, Vârșeș. De aceea îndemnăm pe toți aceia, cari sufer de reumatism, influență, astmă și peste tot boale de nervi, să-și procure un astfel de aparat, căci costă numai 6 coroane și să îndrepte în privința aceasta cătră dl Albert Müller în Budapesta.

Convocare.

Pe baza hotărârii luate în ședința subesemnatei direcțiuni, ținută la data de jos, și în conformitate cu dispozițiunile §-lui 14 din statute, să convoacă prin aceasta

a VII-a adunare generală ordinară

a »Reuniunii române de înmormântare din Sibiiu«, pe *Duminică în 3 Februarie n. c.*, la ora 11 din zi, în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu« (strada Bruckenthal Nr. 17. etaj) cu următoarea

Ordinea de zi:

1. Prezentarea raportului general pro 1906.
2. Cenzuarea și aprobarea rațiocinilor pro 1906.
3. Eventuale propuneri independente.
4. Alegerea unui membru în direcțiune.
5. Autenticarea sumarului adunării generale.

Invităm la această adunare pe toți membrii Reuniunii noastre.

Din ședința direcțiunii »Reuniunii române de înmormântare din Sibiiu«, ținută la 23 Ianuarie n. 1907.

Patalcon Lucuța,
director.

Vic. Tordășian,
secretar.

Posta Administrației.

Dlui V. Șala inv. în Vașcău. Dacă nu le-ai primit încă, trimiteți 45 fileri (în mărci postale) și Vi-le vom expeda încă odată. — Celelalte în Nr. viitor.

Dlui D. B., inv. în Sz.-cs. DVoastră restăți cu 2 cor. pe 1905 și 4 cor. pe 1906. Abonamentul anului de față e 5 cor.

Colaboratorilor nostri. Să vor publica toate rând pe rând în numerii viitori.

Redactor responsabil: GEORGE SUCIU.

Oleul comun de știucă

are un gust și miros atât de neplăcut și e așa de greu la mistuit, încât despre întrebuințarea aceluia pentru copii și bolnavi simțitori, nici nu mai poate fi vorba, dar' puterea lui extraordinară de nutriție și vindecare pe care o conține oleiul de știucă e fără îndoială, și astăzi ori și cine îl poate întrebuința și lua, pentru-că prin Emulziunea lui Scott oleiul de știucă este eliberat și curățit de însușirile lui greu mirositoare. Emulziunea lui Scott are necondiționat un gust bun, e ușor la mistuit, e preparat curat și e de trei-ori mai folositor de cât oleiul de știucă comun. Emulziunea lui Scott nu produce nici o turburare și în mod statornic și văzând cu ochii înflăcăză foarte plăcut asupra corpului.

Semnul de garanță pentru veritabila Emulziune a lui Scott e pescarul cu o știucă pe spate.

Cu provocare la această foaie și trimițând înainte 75 fil. în marce postale să trimiți franco sticle de probă dela: Dr. BUDAI EMIL „Stadtapotheke“ BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34. 50.

Prețul sticlei originale 2 cor. 50 fil.

(594) Să capătă în toate farmaciile. 14—28

TUSEA!

Cine nu vrea s'o ia în samă păcătuște contra sănătății proprii!

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“, sunt încercate și recomandate de toți medicii ca mijloc contra tusei, răgușelei, catarhului, flegmei și a catarhului cronic de grumazi.

5120 atestate dovedesc împlinirea celor promise.

Pachetul de 20 și 40 bani să capătă la farmaciile:

JOSEF GRAFFIUS

(597)

și

11—24

CORNEL DEMETER,

ORĂȘTIE (Szászváros).

SĂ CAUȚĂ DAME, DOMNI, indivizi de ori-ce stare socială, cari doresc a să ocupa acasă la ei cu agentură de întreprinderi pe lângă un onorariu și plată fixă.

Venitul anual ce rezultă dela aceasta ocupație laterală împreunată cu cel mai mic obligământ este 1200 coroane, ce să poate ridica treptat până la ori-ce sumă. Alăturând o marcă postală de 10 fileri, să dau informațiuni — ori-și-cui — dela administrațiunea foaiei:

(6) „TÂRG DE IMOBILII“ din Orăștie (Szászváros). 1—